

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

محوریت جوانان در تحقق اهداف گام دوم انقلاب

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهش خبری // دارابی

۱.....	نکات برجسته.....
۲.....	مقدمه
۲.....	جمعیت و توانمندی جوانان ایران.....
۳.....	مأموریت جوانان از منظر رهبر معظم انقلاب
۶.....	جمع‌بندی

- «جوان» بعد از «انقلاب» و «اسلام» پرتکرارترین کلید واژه در بیانیه گام دوم انقلاب است.
- از منظر رهبر معظم انقلاب، جوانان یکی از مهم‌ترین ابزارهای اقتدار ملی هستند.
- حضرت آیت‌الله خامنه‌ای از جوانان خواسته‌اند کارآموده و پرانگیزه از انقلاب خود حراست و آن را هرچه بیشتر به آرمان بزرگش که ایجاد تمدن نوین اسلامی و آمادگی برای طلوع خورشید ولایت عظماست، نزدیک کنند.
- به گزارش مرکز آمار ایران، ۳۵ درصد جمعیت کشور جوان هستند.
- حدود نیمی از جمعیت ۲۸ و نیم میلیون نفری جوانان ایران، تحصیلات عالی دارند.
- با مشارکت جوانان چهار هزار و ۳۰۷ شرکت دانش بنیان در حوزه‌های مختلف فناوری زیستی، دارو، فناوری‌های شیمیایی، ماشین‌آلات و تجهیزات پزشکی در کشور ایجاد شده است.
- با توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های جوانان و نیز انتظارات مقام معظم رهبری، جوانان با فعالیت در عرصه‌های مطالبه‌گری، فرهنگ‌سازی و اقدام مستقیم نقش مهمی در تحقق گام دوم انقلاب خواهند داشت.
- وظایف جوان مؤمن انقلابی برای پیشرفت کشور:
 - ✓ اثرگذاری بر محیط با ارتقای فکر و معرفت، نه با «سیاسی‌کاری»
 - ✓ امر به معروف و نهی از منکر
 - ✓ مطالعه تاریخ معاصر
 - ✓ گسترش کار فرهنگی
 - ✓ شناخت و تحلیل نظام سلطه و تبلیغ نظریه مقاومت در مقابل دشمن
 - ✓ ترویج گفتمان عدالت‌خواهی
 - ✓ تقویت بنیه دینی و انقلابی
 - ✓ پرهیز از تقلید و پرستش بت‌های علوم انسانی
 - ✓ حفظ و تقویت روابط دوستانه
 - ✓ صبر و تحمل همراه با رفتار منطقی و عقلانی در مواجهه با مشکلات
 - ✓ احساس مسئولیت و تلاش برای سربلندی، اقتدار و پیشرفت علمی و عملی کشور

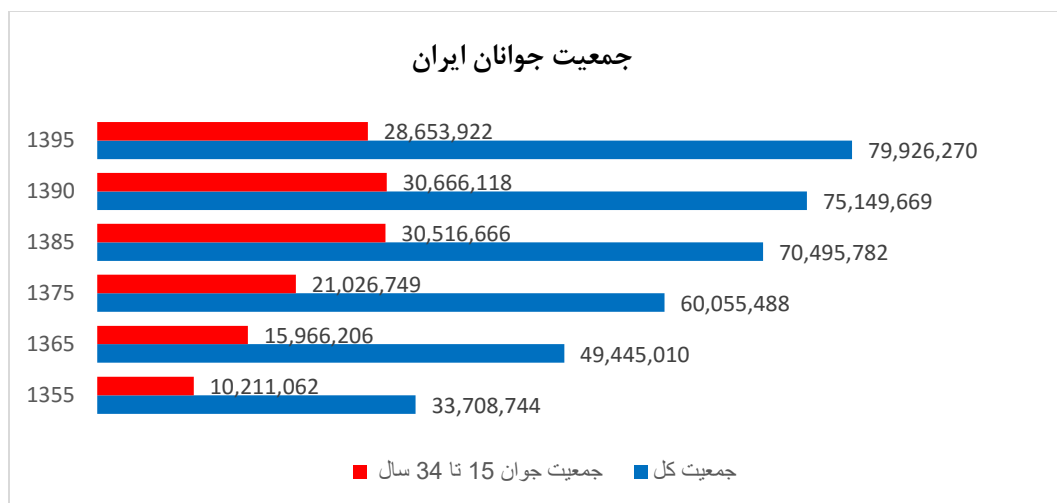
جوانان مخاطب اصلی بیانیه گام دوم انقلاب هستند. «جوان» بعد از «انقلاب» و «اسلام» پرتکرارترین کلید واژه در این بیانیه است. البته این نخستین بار نیست که جوانان محور پیام رهبری قرار می‌گیرند؛ رهبر معظم انقلاب در سال‌های اخیر ضمن دیدار مداوم با دانشجویان و نخبگان جوان، تأکید مستمر بر جوان‌گرایی و خلق کلیدواژه‌هایی همچون «جوان مؤمن انقلابی» اهمیت این قشر را در ساخت آینده ایران اسلامی متذکر شده‌اند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در بیانیه گام دوم از جوانان خواسته‌اند کارآموده و پیرانگیزه از انقلاب خود حراست و آن را هرچه بیشتر به آرمان بزرگش که ایجاد تمدن نوین اسلامی و آمادگی برای طلوع خورشید ولایت عظماست، نزدیک کنند. ایشان تأکید کرده‌اند: «مدیران جوان، کارگزاران جوان، اندیشمندان جوان، فعالان جوان، در همه میدان‌های سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و بین‌المللی و نیز در عرصه‌های دین و اخلاق و معنویت و عدالت، باید شانه‌های خود را به زیر بار مسئولیت دهند، از تجربه‌ها و عبرت‌های گذشته بهره‌گیرند، نگاه انقلابی و روحیه انقلابی و عمل جهادی را به کار بندند و ایران عزیز را الگوی کامل نظام پیشرفته اسلامی بسازند.»^۱ در این پژوهش ضمن اشاره به ظرفیت نیروی جوان کشور، به مأموریت و مسئولیت آنها در قبال آینده ایران پرداخته می‌شود.

■ جمعیت و توانمندی جوانان ایران

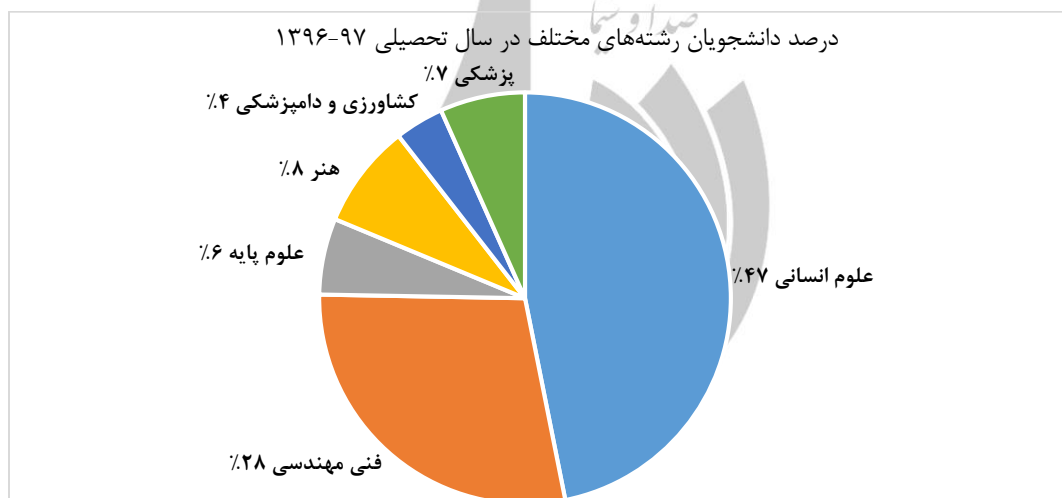
جوانی دوره‌ای از زندگی میان کودکی و بزرگسالی است که درباره سن آن اختلاف نظر وجود دارد. سازمان ملل متحد سن جوانی را بین ۱۵ تا ۲۵ سال اعلام کرده است، در حالیکه مؤسسه بین‌المللی توسعه معتقد است سن جوانی باید با توجه به زمینه فرهنگی جامعه مورد نظر، تعیین شود.^۲ بر اساس مصوبه شورای عالی جوانان ایران، سن جوانی در کشورمان ۱۸ تا ۳۵ سال تعریف شده است. بر این اساس و با توجه به گزارش مرکز آمار ایران از سال ۱۳۷۵ تاکنون جوانان، ۳۵ درصد جمعیت کشور را تشکیل داده‌اند.

۱. بیانیه «گام دوم انقلاب» خطاب به ملت ایران، ۱۳۹۷/۱۱/۲۲

۲. مهدی منتظر قائم و احسان شاقاسمی، اینترنت و تغییر اجتماعی در ایران: نگاهی فراتحلیلی با تأکید بر جوانان، مجله جامعه‌شناسی ایران، پاییز و زمستان ۱۳۸۷، دوره ۹، شماره ۳-۴، ص ۱۲۳

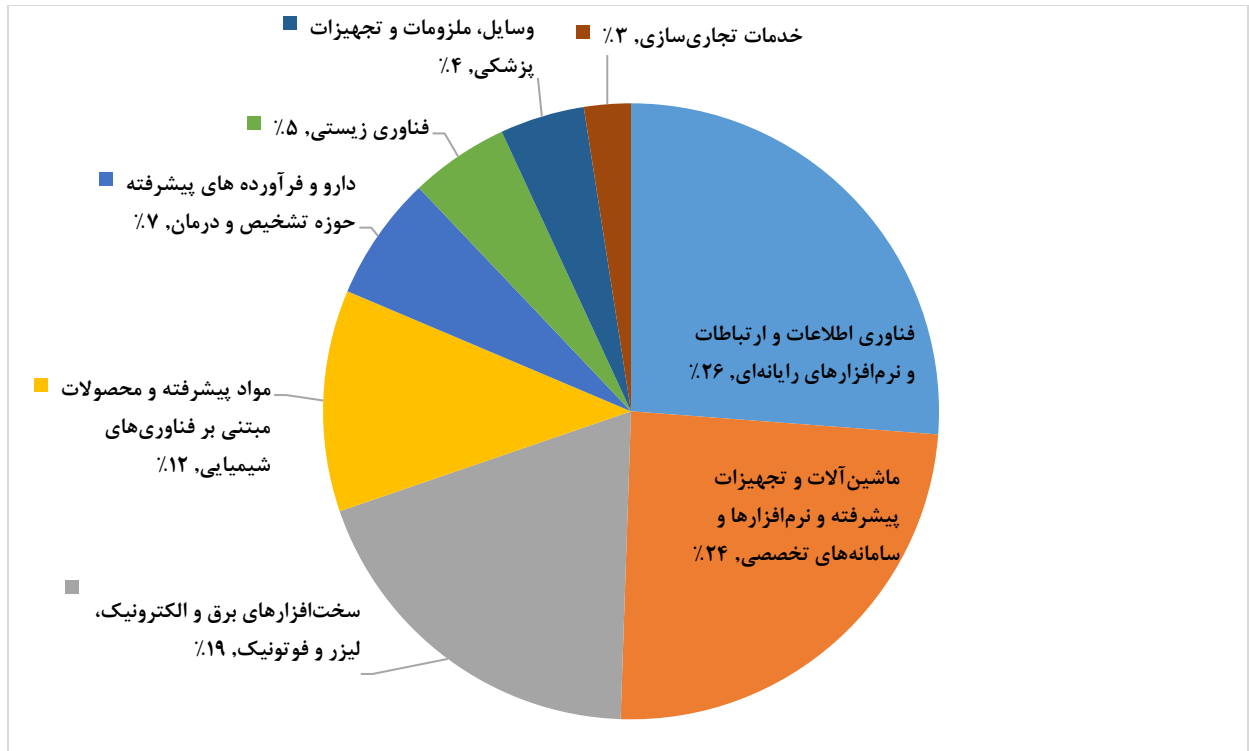
حدود نیمی از جمعیت ۲۸ و نیم میلیون نفری جوانان ایران، در رشته‌های مختلف تحصیلات عالی دارند. هم اکنون هم بیش از سه میلیون و ۶۰۰ هزار جوان در دانشگاه‌های کشور به تحصیل مشغولند.

به همت جوانان مستعد ایرانی، کشورمان توانست در سال ۲۰۱۸ رتبه ۱۵ تولید علم دنیا را به خود اختصاص دهد.^۱ در حوزه ورزش نیز جوانان ایرانی توانسته‌اند به رتبه‌های خوبی در سطح منطقه و جهان دست پیدا کنند. در حال حاضر با توجه به ظرفیت و توانمندی جوانان ایرانی، حضور آنها در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی نیز منشأ آثار مثبت برای کشور خواهد بود. به عنوان مثال مشارکت جوانان در تاسیس چهار هزار و ۳۰۷ شرکت دانش بنیان در حوزه‌های مختلف فناوری زیستی، دارو، فناوری‌های شیمیایی، ماشین‌آلات و تجهیزات پزشکی،

۱. خبرگزاری فارس، ۱۳۹۷/۱۲/۳

برق و الکترونیک، فناوری اطلاعات و ارتباطات و خدمات تجاری سازی^۱ نقش مهمی در تقویت پیوند دانشگاه با حوزه های صنعت و خدمات داشته است.

■ مأموریت جوانان از منظر رهبر معظم انقلاب

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای از ابتدای دوران رهبری تاکنون، در صدها سخنرانی به توانمندی‌های جوانان و مسئولیت آنان در قبال ایران اسلامی اشاره کرده‌اند. از منظر رهبر معظم انقلاب، جوانان یکی از مهم‌ترین ابزارهای اقتدار ملی هستند^۲ که باید در کنار تحصیل علم و دانش، از فرصت جوانی برای تهذیب نفس بهره ببرند؛ خود را برای حضور در عرصه جنگ نرم آماده کنند؛ نظام سلطه را با تمام ابعاد و لایه‌هایش بشناسند و برای رویارویی با آن، تمام ظرفیت‌های خود را به کار گیرند؛ اصول و ارزش‌های عقیدتی و معنوی را در قالب تشکیلات حفظ، و بر صمیمیت و همدلی بین اعضا تأکید کنند؛ و برای رسیدن به قله‌های پیشرفت و تعالی از همدیگر سبقت بگیرند.^۳ حضور در فعالیت‌های جوانانه (علمی، تحصیلی، تحقیقی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، مطبوعاتی، هنری، ورزشی

۱. ریاست جمهوری، کارگروه ارزیابی و تشخیص صلاحیت شرکتها و موسسات دانش بنیان و نظارت بر اجراء
/https://pub.daneshbonyan.ir

۲. بیانات در دیدار مردم قم، ۱۳۹۶/۱۰/۱۹

۳. پیام شفاهی به تشکل‌های دانشجویی انقلابی ۱۳۹۲/۱۱/۲۳

و...) و حفظ طهارت، تقوا، ایمان و اخلاص،^۱ پرهیز از تقلید، احساس مسئولیت و تلاش برای سربلندی، اقتدار و پیشرفت علمی و عملی کشور،^۲ فراموش نکردن دشمنی با آمریکا و تبلیغ نظریه مقاومت در مقابل دشمن^۳ از دیگر توصیه‌های رهبر انقلاب به جوانان است. در مجموع با بررسی سخنان مقام معظم رهبری، این نکات درباره وظایف جوان مؤمن انقلابی برای پیشرفت کشور به دست می‌آید:

اثرگذاری بر محیط با ارتقای فکر و معرفت، نه با «سیاسی‌کاری»^۴

امر به معروف و نهی از منکر^۵

مطالعه تاریخ معاصر^۶

گسترش کار فرهنگی^۷

شناخت و تحلیل نظام سلطه^۸ و تبلیغ نظریه مقاومت در مقابل دشمن^۹

ترویج گفتمان عدالت‌خواهی^{۱۰}

تقویت بنیه دینی و انقلابی^{۱۱}

پرهیز از تقلید و پرستش بت‌های علوم انسانی^{۱۲}

حفظ و تقویت روابط دوستانه^{۱۳}

صبر و تحمل همراه با رفتار منطقی و عقلانی در مواجهه با مشکلات^{۱۴}

احساس مسئولیت و تلاش برای سربلندی، اقتدار و پیشرفت علمی و عملی کشور^{۱۵}

۱. بیانات در دیدار با هزاران تن از دانشجویان و دانش‌آموزان ۱۳۷۵/۸/۱۰

۲. بیانات در دیدار با جوانان ۱۳۸۰/۲/۱۲

۳. بیانات در دیدار دانش‌آموزان و دانشجویان ۱۳۹۷/۸/۱۲

۴. بیانات در جلسه پرسش و پاسخ دانشگاه تهران، ۱۳۷۷/۲/۲۲

۵. بیانات در دیدار فرماندهان گردان‌های عاشورا، ۱۳۷۱/۴/۲۲

۶. بیانات در دیدار وزیر، معاونین و رؤسای مناطق آموزش و پرورش سراسر کشور، ۱۳۷۱/۵/۲۱

۷. بیانات در حرم مطهر رضوی، ۱۳۹۳/۱/۱

۸. پیام شفاهی رهبر انقلاب به تشکل‌های دانشجویی انقلابی، ۱۳۹۲/۱۱/۲۳

۹. بیانات در دیدار دانش‌آموزان و دانشجویان ۱۳۹۷/۸/۱۲

۱۰. بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز، ۱۳۸۷/۲/۱۴

۱۱. همان

۱۲. همان

۱۳. بیانات در اجتماع بزرگ مردم اراک، ۱۳۷۹/۸/۲۴

۱۴. بیانات در دیدار طلاب، فضلا و اساتید حوزه علمیه قم، ۱۳۸۹/۷/۲۹

۱۵. بیانات در دیدار دانش‌آموزان و دانشجویان ۱۳۹۷/۸/۱۲

جمع‌بندی

از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی، جوانان نقش مهمی در عرصه‌های سیاسی، دفاعی، اجتماعی و فرهنگی داشته‌اند. حوادث مهمی همچون تسخیر لانه جاسوسی، جهاد سازندگی، سرکوب غائله ضد انقلاب، دفاع مقدس، جنبش نرم‌افزاری و توسعه صنعت هسته‌ای از مصادیق حضور جوانان متعهد، آرمانگرا، شجاع و پرتوان برای حراست از عزت، امنیت و اقتدار ایران اسلامی به شمار می‌آید. با توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های جوانان و نیز انتظارات مقام معظم رهبری، جوانان با فعالیت در عرصه‌های مطالبه‌گری، فرهنگ‌سازی و اقدام مستقیم^۱ نقش مهمی در تحقق گام دوم انقلاب خواهند داشت. به فرموده مقام معظم رهبری:

"ما در این حدود چهل سال جهادهای متعددی داشته‌ایم؛ در همه این جهادها جوانها جلو بوده‌اند، جوانها راه‌گشا بوده‌اند، جوانها نوک پیکان بوده‌اند. در جهاد با طاغوت در دوره پیش از پیروزی - دوره مبارزات- در جهاد با تجزیه‌طلبان در آغاز پیروزی انقلاب که در شرق کشور، در غرب کشور، در شمال کشور تجزیه‌طلبانی پیدا شدند، در جهاد با این تجزیه‌طلبان، جلودار این حرکت عظیم جوانها بودند؛ در جهاد سازندگی که از رویشهای آغاز انقلاب بود، جوانها جلو بودند و آنها بودند که این حرکت عظیم جهاد سازندگی را شروع کردند؛ در جهاد با تروریسم منافق و خائن در اوایل دهه ۶۰، در جهاد با متجاوزین در هشت سال دفاع مقدس، در جهاد برای ترمیم خرابی‌های بعد از جنگ بعد از سال ۶۷، در جهاد فرهنگی در برابر تهاجم فرهنگی سال ۷۰، جوانها بودند که توانستند آن فضای دشوار را به نفع انقلاب و اسلام تغییر بدهند؛ در جهاد علمی از حول و حوش آغاز دهه ۸۰، جوانها بودند که در دانشگاه‌های مختلف، در پژوهشگاه‌های مختلف، به ندای مطالبه‌ی پیشرفت علمی لبیک گفتند و راه علم و فناوری را به‌صورت جهشی در کشور باز کردند؛ و بالاخره در جهاد با تروریسم تکفیری در دهه ۹۰ در این سالهای اخیر. و امروز هم در جهاد فکری و جهاد عملی برای گشودن گره‌های اقتصادی، باز هم جوانهایند"^۲.

۱ . در قالب اقدامات مطالبه‌گرانه وظایف مسئولان در زمینه‌های فراهم کردن شرایط رونق تولید، کاهش خام‌فروشی، مبارزه با فساد، اهتمام به خودکفایی در محصولات اساسی کشاورزی، شفافیت اطلاعات، اصلاح نظام مالیاتی، اصلاح نظام پولی و بانکی و هدایت نقدینگی به سمت تولید، یادآوری و به‌طور مستمر پیگیری شود. (سه عرصه ورود جوانان به اقتصاد مقاومتی، ۱۳۹۴/۸/۲۷، پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار مقام معظم رهبری)

۲ . بیانات در همایش دهه‌ها هزار نفری «خدمت بسیجیان» در ورزشگاه آزادی، ۱۳۹۷/۷/۱۲